

U.1999.1243H

Afvisning af søgsmål mod Flygtningenævnet vedrørende afslag på opholdstilladelse.

Forvaltningsret 1.5 - Udlændinge 21.1, 21.9 og 8.3.

U, der angav, at hun var flygtning fra Somalia, ansøgte om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7. Flygtningenævnet stadfæstede Udlændingestyrelsens afslag med henvisning til, at U ikke havde sandsynliggjort, at hun var somalisk statsborger. U anlagde herefter retssag mod Flygtningenævnet med påstand om, at nævnets afgørelse var ugyldig, idet hun til støtte herfor gjorde gældende, at der var begået sagsbehandlingsfejl. De af U påberåbte omstændigheder ved sagsbehandlingen kunne imidlertid ikke karakteriseres som sagsbehandlingsfejl, men angik Flygtningenævnets bevismæssige bedømmelse af de tilvejebragte oplysninger. Der var derfor ikke grundlag for at fravige endelighedsbestemmelsen i udlændingelovens § 56, stk. 7. Sagen blev herefter afvist.[1]

H.D. 29. april 1999 i sag 257/1998

U (adv. Anders Chr. Jensen, Roskilde, e.o.)
mod

Flygtningenævnet (Km.adv. v/adv. Henrik Nedergaard Thomsen, Kbh.).

Østre Landsrets dom 15. maj 1998 (16. afd.)

(Niels Larsen, Aamand, Jan Uffe Rasmussen (kst.)).

Den 17. december 1996 traf sagsøgte, Flygtningenævnet, følgende beslutning:

»Flygtningenævnets beslutning den 17. december 1996 vedrørende klage fra den angiveligt somaliske statsborger U.

Udlændingestyrelsen meddelte den 15. august 1996 den angiveligt somaliske statsborger U, født den 10. december 1939, afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7.

Afgørelsen er indbragt for Flygtningenævnet.

Det fremgår af sagen, at ansøgeren i februar 1995 fik opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2.

Den herboende ægtefælle døde forud for ansøgerens indrejse i Danmark. Ansøgeren indrejste i Danmark som planlagt, idet hun havde visum. Den 15. marts 1995 blev ansøgerens opholdstilladelse inddraget på grund af ægtefællens død. Ansøgeren rejste herefter til England.

Det fremgår af sagen, at ansøgeren indrejste i Danmark den 10. december 1995 uden gyldig rejselegitimation.

Ansøgeren har en herboende datter, udl.nr. - - -, som i 1993 fik opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 2.

Det fremgår af politirapport af 11. december 1995, at ansøgeren har forklaret, at hun er født i Hargeysia. I 1988 flygtede hun fra Somalia i forbindelse med borgerkrigen. Hun rejste til Etiopien. Senere rejste hun til Kenya, hvor hun var i cirka 1½ år. I februar 1995 kom hun til Danmark, idet hun havde fået familiesammenføring med sin ægtefælle. Ægtefællen døde 3 dage, før ansøgeren indrejste i Danmark, hvorfor hendes opholdstilladelse blev inddraget den 15. marts 1995. Ansøgeren rejste herefter til England, hvor hun har en datter af et tidligere ægteskab. Hun rejste sammen med sin herboende datters søn, som havde fået fri fra skole for at kunne tage på en 3 måneders tur til England. Ansøgeren var legitimeret med et kenyansk pas ved udrejsen fra Danmark. Under rejsen med færgen til England rev hun det falske pas i stykker og smed det i havet. Ved ankomsten til England søgte ansøgeren asyl. Under opholdet i England boede ansøgeren hos sin datter i Bristol. Den 3. august 1995 fik hun afslag på opholdstilladelse i England. Hun

ankede afgørelsen, men besluttede herefter at udrejse af England. Hendes datter gav hende 1.500 £. Ansøgeren vil gerne tilbage til Somalia, men hun vil ikke rejse uden sit barnebarn, idet hun ikke kan klare sig selv.

Det fremgår af registreringsrapport af 13. december 1995, at ansøgeren har forklaret, at hun er muslim af trosretning. Ansøgeren er født og opvokset i Mogadishu, og i 18 år boede hun i bydelen Hodan. Rettelig er hun født og opvokset i en landsby udenfor Mogadishu. Hun kender ikke navnet på landsbyen, men ved, at den ligger 2 dages march fra Mogadishu. Senere flyttede hun til Mogadishu, hvor hun boede frem til 1991. Ansøgeren var ikke personligt forfulgt, men kunne ikke leve i Somalia på grund af borgerkrigen. Herefter flygtede hun til Kenya sammen med sin ægtefælle. De kørte i bil til Kenya, hvor de boede i en flygtningelejr, som blev styret af FN og Røde Kors. Hver familie boede i deres egne hytter. Ansøgeren var formentlig registreret i lejren, men hun fik ikke noget madkort/rationeringskort. Hun modtog alligevel mad i lejren. Ansøgeren har ingen familiemedlemmer i Kenya. Ansøgeren boede i flygtningelejren, indtil hun blev familiesammenført med sin ægtefælle i Danmark. Ansøgeren rejste med bus til Nairobi for at søge

1244

familiesammenføring på den danske ambassade. Hun planlagde at rejse til Danmark på grund af familiesammenføringen, men hendes ægtefælle døde 3 dage forud for hendes rejse til Danmark. Ansøgeren havde visum til Danmark, hvorfor hun rejste til Danmark, idet hun ønskede at være sammen med sin datter. Hun rejste med fly fra Kenya til Danmark. Hun fik afslag på opholdstilladelse i Danmark, hvorefter hun sammen med sin herboende datters søn rejste til England, hvor hun havde en datter. Hun rejste med skib til England legitimeret med et ID-kort, som hun havde købt af en araber. Ansøgeren rev sine papirer i stykker på færgen. Hun blev standset i paskontrollen i England, hvor hun søgte asyl. Hun skulle returneres til Danmark, men forsvandt før den planlagte udsendelse. I december 1995 blev hun fundet af myndighederne og sendt tilbage til Danmark. Hun ankom til Danmark den 10. december 1995. Ansøgeren er blevet forevist 78 fotos fra Mogadishu. Hun er blevet stillet generelle spørgsmål om sin hjemegn, om Mogadishu og om Somalia.

Det fremgår af asylansøgningsskema af 13. december 1995, der i øvrigt er udfyldt, at ansøgeren har oplyst, at hun er etnisk Madhiban, og at hun er muslim af trosretning. Hun er født på landet ved Xamar, der ligeledes er angivet som ansøgerens bopæl i hjemlandet.

Under Flygtningenævnets behandling af sagen har ansøgeren forklaret, at hun er født i Somaliland og er opvokset i Xamar i Somalia. Da borgerkrigen udbrød i Somalia, flygtede ansøgeren og hendes ægtefælle til Kenya, hvor de tog ophold i en flygtningelejr. Foreholdt, at hendes afdøde ægtefælle til sin asylsag har oplyst, at de flygtede til Kenya i juli 1993 og blev privat indkvarteret, har ansøgeren forklaret, at ægtefællen var syg, da han afgav forklaring. Hendes ægtefælle var blevet såret i krigen og blev behandlet i Kenya. Ægtefællen rejste til Danmark, og ansøgeren blev i Kenya. Forespurgt, hvordan hun kunne klare sig alene i Kenya efter hendes ægtefælles udrejse, har ansøgeren forklaret, at hun blev hjulpet af de andre mennesker i flygtningelejren. Ansøgeren og hendes ægtefælle havde kontakt med hinanden. Ansøgeren fik familiesammenføring med sin ægtefælle i Danmark. Nogle dage forud for ansøgerens planlagte indrejse i Danmark døde hendes ægtefælle. Ansøgeren havde visum til Danmark og indrejste i Danmark efter ægtefællens død. Efter indrejsen i Danmark, fik ansøgerens datter kontakt med en mand, som kunne hjælpe hende med at rejse til England. Hun ved ikke, om hun havde nogle legitimationspapirer. Foreholdt, at hun tidligere har forklaret, at hun var legitimeret med et kenyansk pas, har ansøgeren forklaret, at det måtte de engelske myndigheder have forklaret. Foreholdt, at hun tidligere har forklaret, at hun rev passet i stykker på færgen fra Danmark til England, har ansøgeren fastholdt, at de en-

gelske myndigheder måtte have givet oplysninger om det kenyanske pas. Under opholdet i England var ansøgeren hjemløs. Ansøgeren har nu 3 børn. Hun har tidligere haft 8 børn. Hun har en datter ved navn - - -, som har asyl og bor i Danmark. Ansøgeren har en anden datter ved navn - - -, som bor i England. Ansøgeren er ikke bekendt med, hvor hendes tredje barn opholder sig. Forespurgt, hvor gammel ansøgerens datter i England er, har ansøgeren forklaret, at hun er cirka 28 år gammel. Forespurgt, om navnene på de af ægtefællen angivne øvrige 5 børn, forklarer ansøgeren, at det kan hun ikke huske. Ansøgeren har epilepsi, som forværres på grund af de vanskeligheder, hun har haft, efter hun forlod sit hjemland. Foreholdt, at hun ikke har kunnet besvare de af Udlændingestyrelsen stillede spørgsmål vedrørende Somalia, har ansøgeren forklaret, at hun har oplyst til myndighederne, at hun er meget syg, og at hun har problemer med hukommelsen.

Flygtningenævnet udtaler:

Efter udlændingelovens § 40, stk. 1, påhviler det en asylansøger at meddele de oplysninger, som er nødvendige til en bedømmelse af, om en opholdstilladelse i henhold til loven kan gives. Det følger heraf, at en udlænding, der søger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, må sandsynliggøre den identitet og det grundlag, som udlændingen påberåber sig.

Flygtningenævnet lægger til grund, at ansøgeren efter forevisning i Udlændingestyrelsen af politiets fotomappe med billeder fra Mogadishu intet kendskab havde til 76 af de 78 foreviste billeder. Flygtningenævnet lægger endvidere til grund, at ansøgeren har forklaret divergerende i forhold til sin ægtefælles tidligere afgivne forklaringer om udrejsetidspunktet fra Somalia og om opholdet i Kenya. Flygtningenævnet har endvidere tillagt det vægt, at ansøgeren ikke har kunnet opgive navnene på flere af de af hendes ægtefælle angivne fællesbørn. På denne baggrund finder Flygtningenævnet ikke, at ansøgeren har sandsynliggjort, at hun er somalisk statsborger.

Flygtningenævnet stadfæster derfor Udlændingestyrelsens afgørelse. «

Ved stævning modtaget den 12. august 1997 har sagsøgeren, U, indbragt denne afgørelse for retten med påstand om, at Flygtningenævnets beslutning af 17. december 1996 vedrørende sagsøger er ugyldig.

Sagsøgte har principalt påstået afvisning, subsidiært frifindelse.

Landsretten har med parternes tiltræden besluttet at træffe særskilt afgørelse vedrørende spørgsmålet om afvisning.

Sagsøgeren har herefter påstået sagen fremmet i realiteten og har til støtte herfor henvist til, at sagen drejer sig om, hvorvidt sagsøgte af afgørelse er ugyldig på grund af sagsbehandlingsfejl, der uanset endelighedsbestemmelsen i udlændingelovens § 56, stk. 7, kan prøves af

1245

domstolene. Sagsøgte har ved afgørelsen befundet sig i en række faktiske vildfarelser.

Der er i den forbindelse navnlig henvist til, at anvendelsen af fotomappen er udtryk for uforsvarlig sagsbehandling og faktisk vildfarelse med hensyn til, om sagsøger kunne besvare de i tilknytning dertil stillede spørgsmål, endvidere at sagsøgers ægtefælles forklaring om udrejsetidspunktet fra Somalia og ophold i Kenya er urigtig, og at sagsøgte forståelse af sagsøgers og ægtefælles oplysninger om fællesbørn er forkert.

Sagsøgte har til støtte for afvisningspåstanden gjort gældende, at udlændingelovens § 56, stk. 7, er en endelighedsbestemmelse, der afskærer domstolsprøvelse i et tilfælde som det foreliggende. Sagsøgte er et sagkyndigt nævn af domstolslignende karakter, og det følger af en sædvanlig forståelse af endelighedsbestemmelser vedrørende domstolslignende myndigheder, at heller ikke sagsbehandlingsfejl kan prøves af domstolene. Subsidiært bestrides det, at de af sagsøger påberåbte faktiske vildfarelser er udtryk for sagsbehandlingsfejl. Før den omtvistede afgørelse blev truffet, har sagen inden for mulighedernes rammer været undersøgt tilstrækkeligt, og sagsøgte har taget hensyn

til samtlige de af sagsøger påberåbte oplysninger ved det ved afgørelsen udøvede skøn, som ikke kan prøves af retten.

Landsrettens bemærkninger:

Efter ordlyden af og forarbejderne til udlændingelovens § 56, stk. 7, fremgår det med tilstrækkelig klarhed, at det har været lovgivningsmagtens hensigt med denne bestemmelse at afskære indbringelse af afgørelser truffet af Flygtningenævnet for domstolene i det omfang, dette følger af en sædvanlig forståelse af endelighedsbestemmelser i lovgivningen.

Hermed er en prøvelse af den vurdering, Flygtningenævnet har foretaget, afskåret. Da der endvidere ikke er oplyst særlige omstændigheder, herunder vedrørende sagsbehandlingsgrundlaget, der kan begrunde en prøvelse uanset endelighedsbestemmelsen, tages sagsøgte afvisningspåstand til følge.

- - -

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part.

Højesterets dom.

I tidligere instans er afsagt dom af Østre Landsrets 16. afdeling den 15. maj 1998.

I pådommelsen har deltaget fem dommere: Hornslet, Melchior, Jørgen Nørgaard, Asbjørn Jensen og Jytte Scharling.

Appellanten, U, har påstået sagen hjemvist til behandling i realiteten.

Indstævnte, Flygtningenævnet, har påstået stadfæstelse.

U har for Højesteret gjort gældende, at det alene er spørgsmålet om, hvorvidt domstolene - uanset endelighedsbestemmelsen i udlændingelovens § 56, stk. 7 - kan prøve, om der foreligger en sagsbehandlingsfejl, der er udskilt til særskilt afgørelse. Om der foreligger en sådan fejl og dennes betydning for appellantens ugyldighedspåstand, foreligger således ikke til prøvelse under den udskilte del af sagen, men må afgøres under sagens behandling i realiteten.

Flygtningenævnet har heroverfor anført, at det er den til endelighedsbestemmelsen knyttede afvisningspåstand, der i sin helhed er udskilt til særskilt afgørelse. Til støtte for denne afvisningspåstand gøres det *principalt* gældende, at domstolene er afskåret fra at prøve Flygtningenævnets afgørelser, uanset hvilke sagsbehandlingsfejl der anføres som søgsmålsgrund, *subsidiært* at den hævdede faktiske vildfarelse hos Flygtningenævnet ikke er udtryk for en sagsbehandlingsfejl, og *mere subsidiært* at en sagsbehandlingsfejl som den hævdede dog under alle omstændigheder er af en sådan karakter, at den ikke kan begrunde prøvelse af Flygtningenævnets afgørelse.

Sagen er behandlet skriftligt, jf. retsplejelovens § 387.

Højesterets bemærkninger.

Ved den indankede dom er der truffet særskilt afgørelse vedrørende Flygtningenævnets samlede afvisningspåstand, der knytter sig til endelighedsbestemmelsen i udlændingelovens § 56, stk. 7.

Som fastslået ved Højesterets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1997, side 1157, afskærer udlændingelovens § 56, stk. 7, domstolene fra at prøve Flygtningenævnets afgørelser »i det omfang, dette følger af en sædvanlig forståelse af endelighedsbestemmelser i lovgivningen«. I overensstemmelse hermed kan Højesteret ikke give Flygtningenævnet medhold i, at domstolene er afskåret fra at prøve Flygtningenævnets afgørelser, uanset hvilke sagsbehandlingsfejl der anføres som søgsmålsgrund.

De af U påberåbte omstændigheder ved sagsbehandlingen kan imidlertid ikke karakteriseres som sagsbehandlingsfejl, men angår Flygtningenævnets bevismæssige bedømmelse af de tilvejebragte oplysninger. Under hensyn hertil tiltræder Højesteret, at der ikke er grundlag for at fravige endelighedsbestemmelsen. Højesteret stadfæster herefter dommen.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for Højesteret til den anden part eller til statskassen.

1. U 1997.1157 H med note, U 1997.1062 H, Poul Andersen: Dansk forvaltningsret (1965) s. 352 ff, 583 ff, 592 ff samt Garde m.fl.: Forvaltningsret. Almindelige emner (3. udg. 1997) s. 338 ff, 351, 381 ff.